

Popis formula iz kolegija *Teorija informacije*

Osnovne trigonometrijske jednakosti:

$$\sin\left(x \pm \frac{\pi}{2}\right) = \pm \cos x$$

$$\cos\left(x \pm \frac{\pi}{2}\right) = \mp \sin x$$

$$\sin(x \pm y) = \sin x \cos y \pm \cos x \sin y$$

$$\cos(x \pm y) = \cos x \cos y \mp \sin x \sin y$$

$$\sin x + \sin y = 2 \sin \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}$$

$$\sin x - \sin y = 2 \sin \frac{x-y}{2} \cos \frac{x+y}{2}$$

$$\cos x + \cos y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}$$

$$\cos x - \cos y = 2 \sin \frac{x+y}{2} \sin \frac{y-x}{2}$$

$$\sin x \sin y = \frac{1}{2}(\cos(x-y) - \cos(x+y))$$

$$\cos x \cos y = \frac{1}{2}(\cos(x-y) + \cos(x+y))$$

$$\sin x \cos y = \frac{1}{2}(\sin(x-y) + \sin(x+y))$$

$$\sin(2x) = 2 \sin x \cos x$$

$$\cos(2x) = \cos^2 x - \sin^2 x$$

$$2\sin^2 x = 1 - \cos(2x)$$

$$2\cos^2 x = 1 + \cos(2x)$$

Konačne sume:

$$\sum_{i=1}^n i = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

$$\sum_{i=1}^n i^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4}$$

$$\sum_{i=0}^n x^i = \frac{x^{n+1} - 1}{x - 1}$$

$$\sum_{i=0}^n \binom{n}{i} = \sum_{i=1}^n \frac{n!}{i!(n-i)!} = 2^n$$

Kompleksna eksponencijalna funkcija:

$$e^{\varphi + j\omega} = e^{\varphi} (\cos \omega + j \sin \omega)$$

$$\sin \omega t = \frac{1}{2j} (e^{j\omega t} - e^{-j\omega t})$$

$$\cos \omega t = \frac{1}{2} (e^{j\omega t} + e^{-j\omega t})$$

Entropija i njena svojstva:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p(x_i) \log_2 p(x_i) \text{ [bit/simbol]}$$

$$H \geq 0$$

$$H(X) \leq \log_2 n$$

$$H(XY) = H(X) + H(Y)$$

Prosječna duljina kodne riječi:

$$L = \sum_{i=1}^n p(x_i) \cdot l(x_i) \text{ [bit/simbol]}$$

Vjerojatnosni opis diskretnog sustava:

$$D(p||q) = \sum_{i=1}^n p_i \log_2 \frac{p_i}{q_i}$$

$$p(x_i) = \sum_{j=1}^m p(x_i, y_j), p(y_j) = \sum_{i=1}^n p(x_i, y_j)$$

$$p(x_i, y_j) = p(x_i) p(y_j | x_i) = p(y_j) p(x_i | y_j)$$

$$p(x_i | y_j) = \frac{p(x_i, y_j)}{p(y_j)} = \frac{p(x_i, y_j)}{\sum_{i=1}^n p(x_i, y_j)} = \frac{p(x_i) p(y_j | x_i)}{\sum_{i=1}^n p(x_i) p(y_j | x_i)}$$

Informacijski opis diskretnog sustava:

$$H(X, Y) = - \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m p(x_i, y_j) \log_2 p(x_i, y_j)$$

$$H(Y|X) = - \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m p(x_i, y_j) \cdot \log_2 p(y_j | x_i)$$

$$I(X; Y) = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m p(x_i, y_j) \log_2 \frac{p(x_i, y_j)}{p(x_i) p(y_j)}$$

$$I(X; Y) = H(X) - H(X|Y) = H(Y) - H(Y|X)$$

$$I(X; Y) = H(X) + H(Y) - H(X, Y)$$

$$H(X, Y) = H(X) + H(Y|X) = H(Y) + H(X|Y)$$

$$I(X; Y) = I(Y; X)$$

$$I(X; X) = H(X)$$

$$I(X; Y) \geq 0$$

$$H(X|Y) \leq H(X)$$

Kapacitet kanala:

$$C = \max_{\{p(x_i)\}} I(X; Y) \text{ [bit/simbol]}$$

Komunikacijski kanali u kontinuiranom vremenu

Fourierova transformacija za **periodične signale**:

$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} c_k \cdot e^{jk\omega_0 t}$$

$$c_k = \frac{1}{T_0} \cdot \int_{-\frac{T_0}{2}}^{\frac{T_0}{2}} x(t) \cdot e^{-jk\omega_0 t} dt$$

Spektar sinusnog signala:

$$X(f) = -j \frac{A}{2} [\delta(f - f_0) - \delta(f + f_0)]$$

Spektar kosinusnog signala:

$$X(f) = \frac{A}{2} [\delta(f - f_0) + \delta(f + f_0)]$$

Spektar periodičnog slijeda pravokutnih impulsa:

$$c_k = A \frac{\tau}{T_0} \frac{\sin(k\omega_0 \tau/2)}{k\omega_0 \tau/2}$$

Snaga i Parsevalova relacija za periodične signale:

$$P = \frac{1}{T_0} \cdot \int_0^{T_0} |x(t)|^2 dt = \sum_{k=-\infty}^{\infty} |c_k|^2$$

$$P = |c_0|^2 + 2 \cdot \sum_{k=1}^{\infty} |c_k|^2$$

Fourierova transformacija za **neperiodične signale**:

$$X(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) \cdot e^{-j\omega t} dt$$

$$x(t) = \frac{1}{2\pi} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} X(\omega) \cdot e^{j\omega t} d\omega$$

Spektar pravokutnog impulsa:

$$X(f) = A\tau \frac{\sin(2\pi f\tau/2)}{2\pi f\tau/2}$$

Energija, snaga i Parsevalova relacija za neperiodične signale:

$$E = \int_{-\infty}^{\infty} |x(t)|^2 dt = \frac{1}{2\pi} \cdot \int_{-\infty}^{\infty} |X(\omega)|^2 d\omega$$

$$P = \lim_{T \rightarrow \infty} \frac{1}{2T} \cdot \int_{-T}^T |x(t)|^2 dt$$

Slučajni signali:

$$\mu_X(t) = E[X(t)] = \int_{-\infty}^{+\infty} x f_X(x, t) dx$$

$$R_X(\tau) = E[X(t_1)X(t_2)] = \int_{-\infty}^{\infty} S_X(f) \cdot e^{j2\pi f\tau} df$$

$$C_X(t_1, t_2) = R_X(t_1, t_2) - E[X(t_1)]E[X(t_2)]$$

$$S_X(f) = \int_{-\infty}^{\infty} R_X(\tau) \cdot e^{-j2\pi f\tau} d\tau \quad \left[\frac{W}{Hz} \right]$$

$$P = E[X^2] = R_X(0) = \int_{-\infty}^{\infty} S_X(f) df = 2BS_X(f)$$

$$var(X) = \sigma_X^2 = E[X^2] - (E[X])^2$$

Stacionarnost slučajnog procesa:

$$E[X(t)] = \mu_X, \forall t \in R$$

$$R_X(t_1, t_2) = K_X(|t_2 - t_1|) = K_X(\tau), \forall t_1, t_2 \in R$$

Impulsni odziv i prijenosna funkcija kanala:

$$y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) \cdot h(t - \tau) d\tau = x(t) * h(t)$$

$$H(f) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t) \cdot e^{-j2\pi ft} dt = |H(f)| \cdot e^{-j\theta(f)}$$

$$Y(f) = H(f) \cdot X(f)$$

$$|H(-f)| = |H(f)|$$

$$\theta(-f) = -\theta(f)$$

$$\mu_Y = \mu_X \cdot H(0)$$

$$S_Y = S_X \cdot |H(f)|^2$$

$$P = \int_{-\infty}^{\infty} S_Y(f) df$$

$$|H(f)| = \left| \frac{U_2(f)}{U_1(f)} \right| = \frac{1}{\sqrt{1 + (2\pi fRC)^2}}$$

Širina prijenosnog pojasa kanala:

$$A(f) = \frac{1}{|H(f)|}$$

$$Y(f) = |Y(f)| \cdot e^{j\theta(f)}$$

$$|Y(f)| = |X(f)| \cdot |H(f)|$$

$$\vartheta(f) = \varphi(f) - \theta(f)$$

Uzorkovanje:

$$x(t)_\delta = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x(nT_u) \cdot \delta(t - nT_u)$$

$$f_u = \frac{1}{T_u} = 2B$$

Kvantizacija:

$$m_k < m(nT_u) \leq m_{k+1}, k = 1, 2, \dots, L$$

$$m_k < v_k \leq m_{k+1}, k = 1, 2, \dots, L$$

$$v_k = \frac{m_k + m_{k+1}}{2}$$

$$\Delta = \frac{2m_{max}}{L}$$

$$var(Q) = \sigma_Q^2 = \frac{\Delta^2}{12} = \frac{1}{3} m_{max}^2 \cdot 2^{-2r}$$

$$\frac{S}{N} = \frac{S}{\sigma_Q^2} = \left(\frac{3S}{m_{max}^2} \right) \cdot 2^{2r}$$

$$10 \log_{10} \left(\frac{S}{N} \right) = 1.76 + 6.02 \cdot r$$

Informacijske mjere:

$$f_1 = \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) dy$$

$$f_2 = \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) dx$$

$$H(X) = - \int_{-\infty}^{\infty} f_1(x) \cdot \log_2 f_1(x) dx$$

$$H(Y) = - \int_{-\infty}^{\infty} f_2(y) \cdot \log_2 f_2(y) dy$$

$$H(X|Y) = - \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) \cdot \log_2 \frac{f(x, y)}{f_2(y)} dx dy$$

$$H(Y|X) = - \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) \cdot \log_2 \frac{f(x, y)}{f_1(x)} dx dy$$

$$H(X, Y) = - \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} f(x, y) \cdot \log_2 f(x, y) dx dy$$

Kapacitet kanala u prisutnosti Gaussovog aditivnog šuma:

$$C = \frac{1}{2} \log_2 \left(1 + \frac{S}{N} \right) \left[\frac{\text{bit}}{\text{simbol}} \right]$$

Informacijski kapacitet AWGN kanala:

$$I(X; Y) = H(Y) - \sum_{k=1}^n \log_2 (\sigma_{z_k} \cdot \sqrt{2\pi e})$$

$$I_{\max}(X; Y) = \frac{n}{2} \log_2 \left(1 + \frac{S}{N} \right) \left[\frac{\text{bit}}{\text{simbol}} \right]$$

$$C = B \cdot \log_2 \left(1 + \frac{S}{N} \right) = 2BD \text{ [bit/s]}$$

$$D = \frac{1}{2} \log_2 \left(1 + \frac{S}{N} \right) \left[\frac{\text{bit}}{\text{uzorak}} \right]$$

pri čemu je S srednja snaga signala na izlazu predajnika, a N srednja snaga signala. Ako je zadana spektralna gustoća snage $S_N(f) = \frac{N_0}{2}$, vrijedi:

$$C = B \cdot \log_2 \left(1 + \frac{S}{N_0 B} \right) \text{ [bit/s]}$$

$$N = \frac{N_0}{2} 2B$$

Učinkovitost prijenosnog pojasa:

$$E = \frac{R_b}{B}$$

Shannonovo ograničenje AWGN kanala (uz nepostojanje zalihosti):

$$\lim_{B \rightarrow \infty} C = \frac{S}{N_0} \log_2 e \text{ [bit/s]}$$

Odnos prijenosne brzine i kapaciteta kanala:

$$\Gamma = \frac{2^{2C} - 1}{2^{2R} - 1} = \frac{\left(\frac{S}{N}\right)}{2^{2R} - 1}$$

$$R = \frac{1}{2} \log_2 \left(1 + \frac{S}{\Gamma N} \right) \left[\frac{\text{bit}}{\text{simbol}} \right]$$

$$R_b = B \log_2 \left(1 + \frac{S}{\Gamma N} \right) \left[\frac{\text{bit}}{\text{s}} \right]$$

pri čemu je Γ funkcija dozvoljene vjerojatnosti pogreške i kodnog sustava.

Zaštitno kodiranje

Hammingova međa i perfektan kod:

$$K(n, M, 2t + 1)$$

$$M \leq \frac{2^n}{\binom{n}{0} + \binom{n}{1} + \dots + \binom{n}{t}}$$

Paritetni bitovi:

$$R = x_1 + x_2 + \dots + x_k$$

$$R = x_1 + x_2 + \dots + x_k + 1$$

Zbroj vektora:

$$\vec{x} + \vec{y} = [x_1, x_2, \dots, x_n] + [y_1, y_2, \dots, y_n]$$

$$= [x_1 + y_1, x_2 + y_2, \dots, x_n + y_n]$$

Umnožak vektora skalarom:

$$a \cdot \vec{x} = a \cdot [x_1, x_2, \dots, x_n] = [a \cdot x_1, a \cdot x_2, \dots, a \cdot x_n]$$

Skalarni produkt vektora:

$$\vec{x} \cdot \vec{y} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot y_i$$

Vjerojatnost ispravnog dekodiranja:

$$P(K) = \sum_{i=0}^n N_i \cdot p_g^i \cdot (1 - p_g)^{n-i}$$

Standardni oblik generirajuće matrice i matrice provjere pariteta:

$$G = [I_k | A]$$

$$G \cdot H^T = \mathbf{0}$$

$$H = [A^T | I_{n-k}]$$

$$H^T = \begin{bmatrix} A \\ I_{n-k} \end{bmatrix}$$

$$H = [B | I_{n-k}]$$

Kodiranje linearnim kodovima:

$$\mathbf{x} = \mathbf{m} \cdot \mathbf{G} \quad O(nk)$$

$$\mathbf{x} = \mathbf{m} \cdot [I_k | A] = [\mathbf{m}, \mathbf{m} \cdot A] \quad O(nk - k^2)$$

Sindrom:

$$S(\mathbf{y}) = \mathbf{y} \cdot \mathbf{H}^T$$

Vjerojatnost ispravnog dekodiranja putem **standardnog niza**:

$$P(K) = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} p_g^i (1 - p_g)^{n-i}$$

$$P_e(K) = 1 - P(K)$$

Kodna brzina zaštitnog koda:

$$R(K) = \frac{k}{n} \leq 1$$

Shannonov teorem o kodiranju za binarni simetrični kanal:

$$C(p_g) = 1 + p_g \log_2 p_g + (1 - p_g) \log_2 (1 - p_g)$$

$$R \leq \frac{C(p_g)}{1 + P_e \log_2 P_e + (1 - P_e) \log_2 (1 - P_e)}$$

$$P_e(K) \geq 1 - \frac{1}{R(K)} \cdot \left(\frac{1}{n} + C \right)$$

Hammingov kod:

$$Ham(r), r \geq 2, [2^r - 1, 2^r - 1 - r]$$

$$k + r \leq 2^r - 1$$

Ciklični kodovi:

$$x^n - 1 = g(x)h(x)$$

Faktorizacija u aritmetici modulo 2:

$x^1 - 1$	$x + 1$
$x^2 - 1$	$(x + 1)^2$
$x^3 - 1$	$(x + 1)(x^2 + x + 1)$
$x^4 - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 + 1)$
$x^5 - 1$	$(x + 1)(x^4 + x^3 + x^2 + 1)$
$x^6 - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 - x + 1)(x^2 + x + 1)$
$x^7 - 1$	$(x + 1)(x^3 + x + 1)(x^3 + x^2 + 1)$
$x^8 - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 + 1)(x^4 + 1)$
$x^9 - 1$	$(x + 1)(x^2 + x + 1)(x^6 + x^3 + 1)$
$x^{10} - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^4 - x^3 + x^2 - x + 1)(x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)$
$x^{11} - 1$	$(x + 1)(x^{10} + x^9 + x^8 + x^7 + x^6 + x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)$
$x^{12} - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 + 1)(x^2 - x + 1)(x^2 + x + 1)(x^4 - x^2 + 1)$
$x^{13} - 1$	$(x + 1)(x^{12} + x^{11} + x^{10} + x^9 + x^8 + x^7 + x^6 + x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)$
$x^{14} - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^6 - x^5 + x^4 - x^3 + x^2 - x + 1)(x^6 + x^5 + x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)$
$x^{15} - 1$	$(x + 1)(x^2 + x + 1)(x^4 + x + 1)(x^4 + x^3 + 1)(x^4 + x^3 + x^2 + x + 1)$
$x^{16} - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 + 1)(x^4 + 1)(x^8 + 1)$
$x^{17} - 1$	$(x + 1)(x^8 + x^5 + x^4 + x^3 + 1)(x^8 + x^7 + x^6 + x^4 + x^2 + x + 1)$
$x^{18} - 1$	$(x - 1)(x + 1)(x^2 - x + 1)(x^2 + x + 1)(x^6 - x^3 + 1)(x^6 + x^3 + 1)$
$x^{19} - 1$	$(x + 1)(x^{18} + x^{17} + \dots + x^3 + x^2 + x + 1)$

Entropijsko kodiranje:

Nesingularni kodovi: Svaki simbol poruke x_i ima jedinstveno dodijeljenu kodnu riječ $C(x_i)$.

Jednoznačno dekodabilni kodovi: Kod je *jednoznačno dekodabilan* ako je preslikavanje $C^+ : X^+ \rightarrow C(X)^+$ takvo da je $\forall x_i \forall x' \text{ iz } X^+ \text{ i } x \neq x', C(x)^+ \neq C(x')^+$.

Sardinas-Pattersonov test za provjeru jednoznačne dekodabilnosti koda: Neka je dan kôd K, tj. neka je S_0 polazni skup kodnih riječi. Potrebno je stvoriti skup S_{i+1} iz S_i (počevši od $i = 0$ pa nadalje) na sljedeći način: kodna riječ $C(y)$ dodaje se u skup S_{i+1} ako i samo ako postoji kodna riječ $C(x)$ iz S_0 takva da je $C(x)C(y)$ iz S_i ili ako postoji kodna riječ $C(z)$ iz S_i takva da je $C(z)C(y)$ iz S_0 . Nadalje, kôd je *jednoznačno dekodabilan* ako niti jedan $S_i (i \geq 1)$ ne sadrži kodne riječi iz S_0 . Također, ako je $S_{i+1} = \{\emptyset\}$ ili je svaki sljedeći S_{i+1} jednak prethodnom S_i jasno je da u konačnom broju iteracije skup S_{i+1} neće sadržavati element iz skupa S_0 , što znači da je kôd *jednoznačno dekodabilan*.

Prefiksni kodovi: Kôd nazivamo *prefiksnim* (ili *trenutnim*), ukoliko niti jedna kodna riječ nije prefiks bilo koje druge kodne riječi. Prefiksni kodovi su podgrupa jednoznačno dekodabilnih kodova.

Kraft-McMillanova nejednakost: Nužan i dovoljan uvjet postojanja prefiksnog koda. Jednoznačno dekodabilni kodovi zadovoljavaju ovu nejednakost.

$$\sum_{i=1}^n d^{-l_i} \leq 1$$

Nužan i dovoljan uvjet optimalnosti koda:

$$\min \left[L(X) = \sum_{i=1}^n p(x_i) \cdot l_i \right] \text{ uz uvjet } \sum_{i=1}^n d^{-l_i} \leq 1$$

Efikasnost koda:

$$\varepsilon_{(d)} = \frac{H_{(d)}(X)}{L_{(d)}(X)} \leq 1$$

$$k' = \left\lceil \frac{N-1}{d-1} \right\rceil, N' = k'(d-1) + 1$$